

תרגול 4

מרחבים קומפקטיים

1. מרחב קומפקטי הוא המקיים כי לכל כיסוי פתוח יש תת כיסוי סופי.
(א) דוגמא: מרחבים סופיים
2. משפט: ב \mathbb{R}^n עם המטריקה הסטנדרטית מתקיים כי: X קומפקטי אם ורק אם הוא סגור וחסום.
(א) למשל הקבוצה $[0, 1] \cup [5, 15]$ קומפקטית.
(ב) במרחב מטרי כללי הטענה לא נכונה, למשל: הטבעיים עם הדסקרטית אזי הטבעיים היא סגורה וחסומה ע"י 1 והיא לא קומפקטית כי הכיסוי $\{B(n, 0.25) = \{n\}\}$ אין לו תת כיסוי סופי.
3. כל קומפקטי הוא חסום. הוכחה: יהא x שרירותית ונסכל על הכיסוי הפתוח $\{B(x, n)\}_n$ אזי יש לו תת כיסוי סופי והרדיוס המקסימלי n_0 מקיים כי $X \subseteq B(x, n_0)$.
4. הגדרה: X חסום כליל אם לכל רדיוס r יש מספר סופי של כדורים $B(x_i, r)$ שמהווים כיסוי ל X .
5. טענה: קומפקט גורר חסום כליל. הוכחה: לכל r נתסתכל על הכיסוי $\{B(x, r)\}_x$ אזי יש לו תת כיסוי סופי $\{B(x_i, r)\}$.
6. חסימות כליל היא תורשתית. הוכחה: יהא Y תת מרחב של X . לכל r נתון יש כיסוי ל X סופי של $B(x_i, \frac{r}{2})$. כעת לכל i אם $B(x_i, \frac{r}{2}) \cap Y \neq \emptyset$ אינו ריק אזי נבחר מתוכו y_i ואז
$$B(x_i, \frac{r}{2}) \cap Y \subseteq B(y_i, r) \cap Y$$

כי $d(y, x_i) < r/2$ גורר $d(y, x_i) + d(x_i, y) < r$ ולכן $B(y_i, r)$ כיסוי סופי של Y כי $Y = \cup_i B(x_i, \frac{r}{2}) \cap Y \subseteq \cup_i B(y_i, r) \cap Y$.
7. סגור של חסום כליל הוא חסום כליל. הוכחה: תהא A קבוצה ו K הסגור שלה. לכל r מתקיים כי קיימים מספר סופי $B(a_i, r - 0.1)$ שמהווה כיסוי של A . טענה $B(a_i, r)$ מהווה כיסוי סופי של הסגור. הוכחה: יהא x בסגור. אם $x \in A$ סיימנו. אחרת קיימים $x_i \in A$ כך ש $x_i \rightarrow x$ בפרט קיים x_i כך ש $d(x, x_i) < 0.05$ ולכן עבור j המקיים $x \in B(a_j, r)$ גם $x_i \in B(a_j, r - 0.1)$

מרחבים טופולוגיים

1. הגדרה: $X, \emptyset \in \tau$ סגורה לאיחוד כלשהוא, חיתוך סופי (אפשר להסתפק בחיתוך של שניים).
 $O \in \tau$ נקראת פתוחה. וקבוצה תקרא סגורה אם המשלים פתוח.

(א) דוגמאות: $P(X)$ היא דיסקרטית

(ב) טרי' $\{X, \emptyset\}$

(ג) טופולוגיה שמושרית ממטריקה = הקבוצות הפתוחות לפי המטריקה

(ד) הקו-סופית $\{\emptyset\} \cup \{O : |O^c| < \infty\}$.

i. תרגיל זוהי טופולוגיה. $X, \emptyset \in \tau$ ברור. איחוד כלשהוא $|\bigcup O_i^c| = |\bigcap O_i^c| \leq \infty$

$|\bigcap (O_1 \cap O_2)^c| \leq |O_1^c| + |O_2^c| < \infty$: חיתוך של 2

ii. הערה: אם X סופית אזי הטו' הקו-סופית = הטו' הדיסקרטית.

2. [לדלג] הגדרה: יהא a שלם ו d טבעי אזי נגדיר $S_{a,d} = a + d\mathbb{Z}$. נגדיר על השלמים τ כך:
 קבוצה O היא פתוחה אמ"מ $O = \bigcup_{(a,d)} S_{a,d}$.

(א) תרגיל: זוהי טו'. הוכחה: הקבוצה הריקה = איחוד ריק של סדרות דו"צ. השלמים =
 $S_{0,1}$. איחוד כלשהוא - ברור. חיתוך של 2 -

$$O_1 \cap O_2 = \bigcup_{(a_1,d_1) \in I_1} \bigcup_{(a_2,d_2) \in I_2} (S_{a_1,d_1} \cap S_{a_2,d_2})$$

נראה כי τ היא דיסקרטית מושרית מהטריקה $S_{a_1,d_1} \cap S_{a_2,d_2} = S_{a,lcm\{d_1,d_2\}}$ (ההכלה \supseteq) ברורה כי $a + lcm\{d_1,d_2\} \in S_{a_1,d_1} \cap S_{a_2,d_2}$ (ההכרח \subseteq) יהא

$$x = a_1 + k_1 d_1 = a_2 + k_2 d_2$$

לכן $x - a = k'_1 d_1 = k'_2 d_2$ ולכן מתחלק ע"י d_i ולכן ע"י $lcm\{d_i\}$ ולכן $x = a + lcm\{d_i\} \in S_{a,lcm\{d_i\}}$

(ב) הערה: $S_{a,d}$ פתוחה

(ג) תרגיל: $S_{a,d}$ סגורה. הוכחה: $S_{a,d}^c = \bigcup_{i=1}^{d-1} S_{a+i,d}$

3. הגדרה X מטרזיבלי אם τ מושריה ממטריקה.

(א) דוגמא: הטופולוגיה דיסקרטית מושרית מהטריקה הדיסקרטית.

(ב) דוגמא $X = \{a, b\}$ ו $\tau = \{X, \emptyset, a\}$ לא מטר' כי במטריקה כל נקודות סדור אבל
 אצלנו a לא סגור כי לא פתוח.

(ג) דוגמא: $X = \mathbb{R} \cup \{p\}$ (עבור $p \notin \mathbb{R}$) ונגדיר $\tau = \{O : p \notin O \vee |O^c| \leq \aleph_0\}$
 לא מטרז'. כי הקבוצה \mathbb{R} פתוחה ולכן המשלים שלה $\{p\}$ סגור. טענה $\{p\}$ אינו חיתוך
 בן מניה של קבוצות פתוחות. הוכחה: אחרת $\{p\} = \bigcap_{i \in \mathbb{N}} O_i$ ולכן לכל i $p \in O_i$
 ולכן $|O_i^c| \leq \aleph_0$. בנוסף אם ניקח משלים נקבל כי $\mathbb{R} = \bigcup_i O_i^c$ כלומר המשיים הם
 איחוד בן מניה של בנות מניה. סתירה. לכן X אינו מטרז'.

4. הגדרה X, τ מ"ט. סדרה $\{x_n\}$ מתכנסת ל x ונסמן $x_n \rightarrow x$ אם לכל סביבה U של x
 קיים n_0 שממנו $x_n \in U$.

(א) דוגמא $X = \{a, b\}$ ו $\tau = \{X, \emptyset, a\}$ אזי $x_n = a$ לכל n מקיימת $x_n \rightarrow a$ וגם
 $x_n \rightarrow b$.

(ב) דוגמא: $X = \mathbb{R} \cup \{p\}$ (עבור $p \notin \mathbb{R}$) ונגדיר $\tau = \{O : p \notin O \vee |O^c| \leq \aleph_0\}$.
הוכיחו כי כל סדרה מתכנסת היא קבוע לבסוף.
פתרון: נניח בשלילה $x_n \rightarrow x$ שאינה קבוע לבסוף. נגדיר $O^c = \{x_n\}_n \setminus \{x\}$.
 O פתוחה כי $O^c \subseteq \{x_n\}$ והיא סביבה של x אבל לכל n אם $x_n \neq x$ אזי $x_n \notin O$.
סתירה.

התכנסות

1. הגדרה X, τ מ"ט. סדרה $\{x_n\}$ מתכנסת ל x ונסמן $x_n \rightarrow x$ אם לכל סביבה U של x קיים n_0 שממנו $x_n \in U$.

(א) דוגמא $X = \{a, b\}$ ו $\tau = \{X, \emptyset, a\}$ אזי $x_n = a$ לכל n מקיימת $x_n \rightarrow a$ וגם $x_n \rightarrow b$.

(ב) דוגמא: $X = \mathbb{R} \cup \{p\}$ (עבור $p \notin \mathbb{R}$) ונגדיר $\tau = \{O : p \notin O \vee |O^c| \leq \aleph_0\}$.
הוכיחו כי כל סדרה מתכנסת היא קבוע לבסוף.
פתרון: נניח בשלילה $x_n \rightarrow x$ שאינה קבוע לבסוף. נגדיר $O = \{x_n\}_n \setminus \{x\}$.
 O פתוחה כי $O^c \subseteq \{x_n\}$ והיא סביבה של x אבל לכל n אם $x_n \neq x$ אזי $x_n \notin O$.
סתירה.

(ג) דוגמא: סדרה קבועה $x_n = a$ מתכנסת ל $x = a$.

רציפות

1. הגדרה: יהיו $(X, \tau), (Y, \tau')$ מ"ט ו $f : X \rightarrow Y$. נאמר ש f רציפה ב $x \in X$ אם לכל סביבה פתוחה V של $f(x)$ קיימת סביבה פתוחה U של x כך ש $U \subseteq f^{-1}(V)$.

(א) פונקציה $f : X \rightarrow Y$ תקרא רציפה אם היא רציפה בכל $x \in X$. זה שקול לכך לכך ש תמונה הפוכה של פתוחה היא פתוחה.

(ב) למשל: כל פונקציה $f : (X, \text{disc}) \rightarrow (Y, \tau')$ רציפה. כל פונקציה $f : (X, \tau) \rightarrow (Y, \{\emptyset, Y\})$ רציפה.

(ג) למשל $id : (X, \tau) \rightarrow (X, \tau)$ רציפה.

(ד) כל פונקציה f רציפה בין מ"מ.

2. תרגיל: תהא $\tau = \{\mathbb{R}, \emptyset, \{2\}\}$ טופולוגיה על \mathbb{R} . נגדיר $f(x) = 2x$, מצאו אלו נקודות f רציפה בהן.

פתרון: לכל $x \neq 1$ הסביבה היחידית של $f(x)$ היא \mathbb{R} והתמונה הפוכה שלה פתוחה ולכן f רציפה בה. עבור $x = 1$ נקבל עוד סביבה $\{2\}$ שהתמונה הפוכה שלה היא $\{1\}$ שאינה מכילה סביבה פתוחה של x .

(א) תרגיל: מצאו τ על \mathbb{R} כך שחיבור של רציפות $(\mathbb{R}, \tau) \rightarrow (\mathbb{R}, \tau)$ f, g אינה רציפה.
פתרון: $\tau = \{\mathbb{R}, \emptyset, \{2\}\}$ ו $f = g = id$ רציפות. אבל החיבור שלהם היא $h(x) = 2x$ שאינה רציפה.

3. תרגיל: יהיו $(X, \tau), (Y, \tau')$ מ"ט ו $f : X \rightarrow Y$ רציפה אזי היא שמורת על התכנסות. כלומר יהיו $x_n \rightarrow x$ אזי $f(x_n) \rightarrow f(x)$.

הוכחה: תהא V סביבה פתוחה של $f(x)$ אזי קיימת סביבה פתוחה U של x כך ש $U \subseteq f^{-1}(V)$. עבור U קיים n_0 שהחל ממנו כל $x_n \in U$ ובפרט החל ממנו $f(x_n) \in V$.

(א) ההפך לא נכון. תהא $f : X \rightarrow Y$ ששומרת על התכנסות אזי ייתכן ש f לא רציפה. פתרון: נסתכל על $X = \mathbb{R} \cup \{p\}$ עם $\tau = \{O : p \notin O \vee |O^c| \leq \aleph_0\}$ אזי $Id : (X, \tau) \rightarrow (X, \text{disc})$ לא רציפה כי $id^{-1}(\{p\}) = \{p\}$ אינו פתוח. אבל שומרת על התכנסות כי כל סדרה שמתכנסת היא קבועה לבסוף $x_n = a$ ואז גם $f(x_n) = f(a)$ מתכנסת.